

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **J. S.,**
zastoupen advokátem JUDr. Jaromírem Štůskem, Ph. D., LL. M.,
sídlem Školní 646/20, Teplice,
proti
žalovanému: **Krajský úřad Karlovarského kraje,**
sídlem Škroupova 1760/18, Plzeň,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. KK/2887/LP/20-3 ze dne 2. 10. 2020,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Karlovarského kraje č. j. KK/2887/LP/20-3 ze dne 2. 10. 2020 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Krajský úřad Karlovarského kraje je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč k rukám JUDr. Jaromíra Štůska, Ph. D., LL. M., advokáta se sídlem Školní 646/20, Teplice, do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím č. j. 2883/OVV-P/20 ze dne 13. 8. 2020 shledal Magistrát města Karlovy Vary žalobce vinným ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku dle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (zákon o některých přestupcích), neboť neuposlechl výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci. Tohoto přestupku se žalobce měl dopustit stručně řečeno tím, že dne 28. 12. 2019 po hokejovém zápase mezi týmy HC

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Energie Karlovy Vary a HC Škoda Plzeň (4:3 po prodloužení) v reakci na vulgární pokřik plzeňských fanoušků taktéž vulgárně pokřikoval a následně neuposlechl opakovaných výzev zasahujících policistů, aby svého jednání zanechal a opustil střežený prostor. Následné odvolání žalobce žalovaný zamítl a rozhodnutí magistrátu potvrdil.

2. Proti rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou. V ní namítl, že v přestupkovém řízení byl použit záznam o podání vysvětlení, který dle § 137 odst. 4 správního řádu nelze použít jakožto důkazní prostředek. Žalovaný z něj přesto vycházel. Žalobce nikterak nepopírá jeho použitelnost coby důkazního prostředku, avšak toliko za splnění podmínek stanovených v trestním řádu, tj. se souhlasem procesních stran. Žalobce ovšem souhlas nedal. Ve věci navíc byla bez dalšího upřednostněna svědecká výpověď policisty na úkor žalobce. Dle žalobce policisté nepostupovali v souladu se zákonem: neučinili zákonem vyžadované výzvy a rovněž žalobci vyhrožovali odvozem na záchytku, pokud na místě nezaplatí pokutu. V této souvislosti žalobce odkázal na judikaturu o nepřípustné policejní horlivosti. Ve vztahu k žalobci policisté konali obdobným způsobem, neboť vynucovali zaplacení pokuty na místě. V případě, že by žalobce nevyhověl tomuto řešení, vyhrožovali mu převezněním na policejní stanici.
3. Žalovaný k žalobě uvedl, že vycházel zejména z protokolu o ústním projednání věci ze dne 3. 6. 2020 a dále ze dne 29. 6. 2020. Provedl vlastní dokazování v rámci ústního projednání. Záznam o podání vysvětlení ve smyslu § 137 odst. 4 správního řádu nebyl prvoinstančním správním orgánem vůbec pořizován, nemohl být tudíž jako důkazní prostředek použit. Žalobce při ústním projednání věci vypověděl, že při konfrontaci s fanoušky soupeře, kteří nastupovali do autobusu, použil expresivní výrazy, avšak si nebyl vědom toho, že mu byla k jeho osobě, případně k jiným přítomným udělena zákonná výzva. Nicméně zaregistroval, že k němu jeden z policistů mluvil, avšak neví, co říkal. Následně v nestřeženém okamžiku postřehl, že autobus odjel a zůstal s policisty, kteří po něm požadovali občanský průkaz. Po odmítnutí zaplacení pokuty na místě, mu odebrali telefon, kde si na něj od určitého momentu nahrával vzniklou situaci. Následně jej odvezli na služebnu. Telefon mu byl posléze vrácen. Žalovaný uvedl, že prvoinstanční správní orgán přihlédl k samotnému vyjádření obviněného při protokolaci jeho vlastní výpovědi v rámci ústního jednání. Žalobce se doznal ke svému jednání a projevil lítost, neboť mu byl uložen trest ve formě napomenutí. Přiznání obviněného bylo toliko potvrzeno svědeckou výpovědí zasahujícího policisty. Žalovaný v návaznosti na žalobcovu námitku spočívající v nezákonném postupu policistů, sdělil, že neexistují-li pochybnosti o tom, že výzvu činí úřední osoba a nejedná se o naprostý excés, který by spočíval např. v tom, že by sama úřední osoba vyzývala k páchání protiprávní činnosti, je každý povinen podrobit se výkonu pravomoci úřední osoby bez ohledu na subjektivní názor).
4. Žalobce v replice rozporoval tvrzení žalovaného spočívající v tom, že úřední záznam o podání vysvětlení pořizování Policií ČR nebyl použit jako důkaz. Sám žalovaný konstatoval, že prvoinstanční správní orgán přihlédl k vyjádření obviněného, kde se ke svému jednání přiznává a uvádí, že si je vědom opakovaných výzev ze strany policistů, kdy si z důvodu své podnapilosti obsah výzev nepamatuje. Upřesňuje-li žalovaný ve svém vyjádření k žalobě, že tento závěr učinil z výpovědi žalobce před správním orgánem prvního stupně v rámci ústního jednání, pak není zřejmé, jak k takovému závěru mohl dojít. Toto vyjádření žalobce se totiž v protokolu z ústního jednání o přestupku neobjevuje.

Posouzení věci

5. Žaloba je důvodná. Závěr o skutkovém stavu totiž správní orgány učinily na základě

podkladů z části důkazně nepoužitelných, z části nedostatečně vypovídajících o naplnění všech znaků skutkové podstaty přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby. Nebylo tak řádným způsobem postaveno najisto, že žalobce úřední výzvy skutečně zaviněně neuposlechl.

6. Ve správním soudnictví je ustáleno, že úřední záznam o podání vysvětlení je v řízení o přestupku jen velmi omezeně použitelný. Podání vysvětlení před zahájením řízení slouží správnímu orgánu k získání informací za účelem ujasnění si otázky, zda vůbec a případně vůči komu má zahájit přestupkové řízení. Není však použitelné jako důkaz, neboť to § 137 odst. 4 správního řádu výslovně vylučuje (srov. např. rozsudky NSS č. j. 1 As 204/2015-33 ze dne 10. 2. 2016, č. j. 1 As 96/2008-115 či č. j. 1 As 34/2010-73 ze dne 9. 9. 2010, č. 2208/2011 Sb. NSS). Užití úředního záznamu o podání vysvětlení lze ale připustit jako tzv. jiný podklad pro rozhodnutí podle § 50 odst. 1 správního řádu, a to např. za účelem porovnání, zda se od něj výpovědi svědků významněji neodchylují (srov. rozsudek NSS č. j. 4 As 152/2016-37 ze dne 22. 9. 2016).
7. Z obsahu napadených rozhodnutí nepochybně plyne, že správní orgány učinily závěr o skutkovém stavu z těchto podkladů: z úředního záznamu o podání vysvětlení žalobcem dne 29. 12. 2019, z výpovědi žalobce dne 3. 6. 2020 a z výpovědi zasahujícího policisty dne 29. 6. 2020. Není pravda, že skutkový závěr byl učiněn pouze z výpovědí, nikoli i z úředního záznamu. V rozhodnutí magistrátu je jednoznačně uvedeno (str. 2), že

„správní orgán vzal mimo jiné na vědomí i skutečnost, že obviněný **při prvotní protokolaci před orgány policie po zákroku sám v protokolaci uvádí, že byl orgány vyzván, aby svého jednání zanechal, což je dostatečným důkazem, že si byl svého jednání vědom.**“

Stejně tak je v rozhodnutí žalovaného jednoznačně uvedeno (str. 4–5), že

„z předloženého spisu lze zcela jasně dovodit, že obviněný byl Policií České republiky zajištěn a převezzen na služebnu dne 28. 12. 2019 kolem osmnácté hodiny. Vzhledem k jeho podnapilému stavu, byl posléze propuštěn a vysvětlení podával až následujícího dne, tj. 29. 12. 2019, kolem desáté hodiny, kdy lze předpokládat, že byl již střízlivý. **Při podání vysvětlení dne 29. 12. 2019 se obviněný ke svému jednání jednoznačně přiznal** a skutečnosti, které mu byly kladeny za vinu, nijak nerozporoval, naopak projevil nad svým jednáním lítost, kdy učinil i slib, že se toto již nebude opakovat. [...] Zde prvoinstanční správní orgán **přihlédl k samotnému vyjádření obviněného při protokolaci, kde se přiznává a uvádí, že si je vědom opakovaných výzev ze strany policistů, kdy z důvodu podnapilosti si obsah výzev nepamatuje, [...] vzhledem k tomu, že se ke svému jednání doznal** a projevil lítost, byl mu prvoinstančním správním orgánem uložen trest toliko napomenutí. **Přiznání obviněného pouze potvrdila** svědecká výpověď zasahujícího policisty.“

8. Již tento text nelze vykládat jinak, než že oba správní orgány vycházejí z přiznání žalobce zaznamenaného v úředním záznamu o podání vysvětlení z 29. 12. 2019. Tento závěr je jen potvrzen tím, že kromě tohoto úředního záznamu o podání vysvětlení není ve spisu založena žádná listina, která by vypovídala o tom, že žalobce sám přiznal, že výzvu policistů slyšel. Sám žalobce k tomu v řízení o přestupku vypověděl, že si nepamatuje, zda vůči němu policie použila výzev: „*Při odchodu hned u schodů mě kontaktovala policie, přesně si již nepamatuji, co říkali, ale myslím, že mně upozorňovali, abych se vrátil a šel jiným směrem. ... Nejsem si vědom, že by mně osobně popř. že by k jiným osobám dávala policie nějaké výzvy podle zákona. ... Postřehl jsem, že jeden z policistů ke mně mluvil, ale nevím již, co říkal.*“ (srov. protokol z 3. 6. 2020). Jediný ze zasahujících policistů, který byl vyslechnut, k tomu vypověděl, že žalobce kontaktovali a „*vyzvali, aby přestal vulgárně vykřikovat s tím, že může dojít ke vzájemnému středu, protože když on vykřikoval, tak se fanoušci Plzně, kteří*

nedaleko nastupovali do autobusu, začali otáčet. ... Všiml jsem si, že kolegové z pořádkové jednotky vyzývali pana [žalobce], aby upustil od svého protiprávního jednání a opustil prostor protiprávního jednání. Pan [žalobce] na tyto výzvy nereagoval a domáhal se přístupu k fanouškům skrze policisty. Žalobce byl podle policisty vyzván „asi 5x nebo 6x. Já jsem ho rovněž asi 2x vyzýval, aby upustil od svého protiprávního jednání a aby opustil prostor. Pan [žalobce] se na chvíli uklidnil a po chvíli se opět snažil přiblížit k fanouškům Plzně.“ (srov. protokol z 29. 6. 2020).

9. Důkazní situaci tedy lze shrnout tak, že žalobce ani svědek *v průběhu procesně použitelného dokazování* nevykloučili, ale ani nepotvrdili, že žalobce výzvu slyšel. Nebylo ostatně ani nijak zvlášť prokazováno, jakou povahu ona opakovaná výzva měla mít, a tedy zda z ní bylo zřejmé, že jde o výzvy úřední osoby *při výkonu její pravomoci*.
10. Jiné důkazní prostředky zajištěny nebyly, protože videozáznamy o zákroku policie nebyly archivovány (což jde ovšem zejména na vrub Policie ČR, nikoliv správních orgánů). Jediný podklad, který potvrzuje závěr správních orgánů o skutkovém stavu, tj. zejména o přiznání žalobce, je podle § 137 odst. 4 správního řádu nepoužitelný jako důkaz. Nebyl ani využit k porovnání toho, jak se od sebe odlišuje jeho obsah a obsah samotné výpovědi žalobce (srov. cit. rozsudek č. j. 4 As 152/2016-37). Nebylo tak řádně prokázáno, že žalobce slyšel výzvu zasahujících policistů, aby svého jednání zanechal a opustil střežený prostor.
11. To je přitom zásadní pro to, aby bylo možné dospět k závěru o *zaviněném neuposlechnutí* výzvy. Muselo by přitom jít o výzvu, z níž je zřejmé, že jde o výzvu činěnou policistou při výkonu jeho pravomoci. Tak by tomu bylo v případě výzvy k opuštění střeženého prostoru, již však ne bez dalšího například u výzvy, ať žalobce nenadává fanouškům jiného klubu, potažmo tomuto klubu samotnému. Podle skutkové věty rozhodnutí o přestupku i výpovědi zasahujícího policisty byly žalobci dány dva druhy výzev: aby zanechal vulgárního pokřikování a aby opustil prostor. U každé z těchto výzev je třeba, aby bylo zřejmé, že jsou činěny při výkonu pravomoci policie. Přitom platí, že policie není arbitrem dobrých mravů, takže musí mít zákonný důvod pro to, aby někoho vyzvala k zanechání vulgárních pokřiků. Je tak rozdíl mezi výzvou k zachování obecné slušnosti a výzvou, která z konkrétního důvodu slouží k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti (například tím, že pokračující vulgární pokřikování na fanoušky soupeře může vést k eskalaci situace na místě). To samé platí i pro výzvu k opuštění prostoru: zřejmým výkonem pravomoci není výzva k tomu, aby osoba šla jinudy, protože konkrétním prostorem není fyzicky možné projít, kdežto zřejmým výkonem pravomoci je výzva, aby osoba opustila střežený prostor, neboť by jinak mohla narušit provádění úkonů policie nebo narušit vnitřní pořádek či bezpečnost. Osoba, vůči níž je výzva učiněna, sice není oprávněna hodnotit její zákonnost a musí ji uposlechnout, na druhou stranu jí alespoň musí být zřejmé, že jde o výkon pravomoci.
12. Lze tak uzavřít, že skutkový stav, který správní orgány vzaly za základ svého rozhodnutí, nemá oporu ve spisu, resp. v procesně použitelných důkazech. Podstatná skutková zjištění správní orgány nepřipustně získaly z úředního záznamu o podání vysvětlení a výsledky provedeného dokazování samy o sobě nevypovídají o naplnění všech znaků skutkové podstaty přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci.
13. Oproti tomu jsou bez významu pro posouzení věci námitky žalobce vůči vlastnímu postupu zasahujících policistů před zajištěním, který se měl mimo jiné vyznačovat porušením zásady slušnosti, nátlakem, nedostatečným poučením a formulací výzvy před

zajištěním žalobce. Tento postup se nijak bezprostředně nepromítá do podkladů pro rozhodnutí o přestupku a nemá tedy vliv na zákonnost tohoto rozhodnutí. Tím není vyloučeno, že šlo o postup nezákonný, soud to však v řízení o žalobě proti rozhodnutí nemůže posuzovat. Pro úplnost lze jen stručně zdůraznit, že žalobce rozporoval *absenci výzvy před zajištěním* („před provedením zákroku“), nikoliv obsah *výzvy k opuštění prostoru* (tu údajně neslyšel). Na tuto druhou výzvu ovšem § 10 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, nedopadá, neboť by nešlo o výzvu před provedením úkonu, při němž dochází k *přímému vynucování* splnění právní povinnosti nebo k *přímé ochraně* práv.

Závěr

14. Z uvedených důvodů soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.).
15. V dalším řízení žalovaný zváží, zda a jakým způsobem může zopakovat či doplnit dokazování ke zjištění skutečností nezbytných pro závěr o naplnění všech znaků přestupku podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích. Nabízí se zopakování výpovědi žalobce a dosavadního svědka, případě doplněné o výpověď dalších svědků-zasahujících policistů k otázce, *jak zněly výzvy učiněné vůči žalobci a zda z nich bylo zřejmé, že jde o výkon pravomoci policie k zajištění a udržení pořádku*, a zejména k tomu, *zda žalobce tyto výzvy slyšel*. Budou-li správní orgány konfrontovat případnou novou výpověď žalobce s obsahem úředního záznamu o podání vysvětlení, vypořádají přitom i jeho námitky vůči pravdivosti obsahu tohoto záznamu. Pakliže žalobce nabídne hodnověrný důkaz o (částečné) nepravdivosti záznamu, např. v podobě zvukové nahrávky z jeho pořízení, nebudou správní orgány presumovat, že obsah záznamu odpovídá skutečnosti jen proto, že byl žalobcem podepsán. Tímto názorem je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
16. Soud tím však nijak nepředjímá, a ani předjímat nemůže, k jakému skutkovému závěru mají správní orgány dospět. Je dost dobře možné, že iracionální výměna vulgárních pokřiků mezi opilými hokejovými fanoušky, mezi něž žalobce patřil, mohla vést k vyostření situace na místě a nevoli zasahujících policistů. Přesto však situace mohla být přehledná a srozumitelná natolik, že žalobce dobře věděl, co a proč od něj policisté chtějí, a neuposlechl to záměrně. I kdyby to samotný žalobce sám nepřiznal, lze to případně dovodit i z jiných provedených důkazů, například z toho, jak konkrétně žalobce na výzvy reagoval. K tomu se nabízí zohlednit i to, že žalobce měl policisty opakovaně oslovit jako mužské pohlavní orgány a osoby mdlého rozumu (srov. výpověď svědka z 29. 6. 2020). To může být podle okolností chápáno jako dostatečně vypovídající reakce na výzvu učiněnou při výkonu pravomoci, nikoliv jen jako výraz obecného životního nastavení žalobce. Zajištění a vyhodnocení všech významných důkazů jednotlivě a v jejich souvislosti však musí provést především správní orgány.
17. Žalobce měl ve věci úspěch a náleží mu proto právo na náhradu nákladů řízení vůči procesně neúspěšné žalovanému (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.). Náhrada nákladů se skládá z odměny za tři úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, žaloba a replika jako podání ve věci samé) a tří režijních paušálů po 300 Kč, to vše zvýšeno o daň z přidané hodnoty, a zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč. Žalovaný je proto povinen zaplatit žalobci do jednoho měsíce ode dne právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení v celkové výši 15 342 Kč k rukám advokáta JUDr. Jaromíra Štůska,

Ph. D., LL. M.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 27. října 2021

Mgr. Jan Šmakal v.r.
samosoudce